

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 23 listopada 2023 r.

Poz. 8538

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH

z dnia 22 listopada 2023 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa PLH240026

Na podstawie art. 28 ust. 5 i 8a Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890)

zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa PLH240026 (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2019 r. poz. 7832) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 3, zawierający identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia,
- 2) załącznik nr 4, zawierający cele działań ochronnych, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia,
- 3) załącznik nr 5, określający działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach

dr Mirosława Mierczyk-Sawicka

Załącznik nr 1
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2023 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenie	Opis zagrożenia
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheio</i> , <i>Potamion</i>	1.1. Istniejące	
		1.1.1. K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Wypłycone i zamulone zbiorniki stopniowo zamieniają się w zbiorowiska szuwarowe. Najbardziej intensywne jest rozrastanie się szuwaru trzcinowego. Efektem jest kurczenie się powierzchni płatów siedliska.
		1.1.2. K01.02 Zamulenie	Postępująca depozycja materii organicznej prowadzi do stopniowego wypływania starorzeczy. Jest to proces naturalny, ale docelowo skutkuje zanikiem siedliska. Może mu przeciwdziałać zalewanie i przemywanie starorzeczy przez wody wezbraniowe, jednak w związku z częściową regulacją koryta Warty i niskimi stanami wody proces ten jest silnie ograniczony (może dotyczyć tylko części stanowisk). Elementem zamulenia jest też spływ zawierających zawiesinę wód z otaczających terenów podczas intensywnych deszczów (obserwowane na stanowiskach Gąsczyk 3 – stanowisko nr 7 i Przełom 1 – stanowisko nr 12).
		1.1.3. K01.03 Wyschnięcie	Na dwóch stanowiskach (Gąsczyk 1 - stanowisko nr 2 i Jaskrów 3 - stanowisko nr 10) zbiorniki są bardzo płytkie, podczas suszy zostają ograniczone do niewielkich kałuż. Uniemożliwia to wzrost innych roślin niż drobne pleustofity, a w przypadku postępowania procesu prowadzić będzie do całkowitego zaniku siedliska. Stymuluje to ponadto sukcesję w postaci rozprzestrzeniania się trzciny na całej powierzchni zbiornika.
		1.1.4. H05.01 Odpadki i odpady stałe	Przy części starorzeczy w obszarze stwierdzono odpady pozostawione głównie przez wędkarzy (opakowania po zanętach i przynętach). Umiarkowane zaśmiecanie w miejscach połowów dotyczy największego starorzecza (Gąsczyk 3 – stanowisko nr 7) w obszarze a w przypadku pozostałych niewielkie.
		1.1.5. F02.03 Wędkarstwo	Część starorzeczy w obszarze użytkowanych jest wędkarsko, stosowane są zanęty, które mogą przyczynić się do nadmiernej eutrofizacji wód. Widoczne są ślady (odpady) w miejscach połowów pozostawione przez wędkarzy.
		1.1.6. M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Starorzecza w obszarze zasilane są przede wszystkim wodami opadowymi i gruntowymi, które w większości również są zależne od opadów. Tylko jedno stanowisko jest bezpośrednio połączone z rzeką, co pozwala na zasilanie wodami rzecznyymi (w pozostałych przypadkach połączenie jest ograniczone lub możliwe tylko przy bardzo wysokim stanie wody). Jednak w przypadku długotrwałej suszy

			poziom wody w rzece również opada. Efektem jest obniżenie poziomu w starorzeczach i ich wypływanie, co negatywnie wpływa na zbiorowiska roślinne.
		1.1.7. J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Koryto Warty zostało w przeszłości (za wyjątkiem niewielkiego fragmentu w okolicach Siedlca) uregulowane i wyprostowane. Może to być przyczyna powstania części starorzeczy (m.in. dużego starorzecza u podnóża wzgórza Gąszczyk), jednak równocześnie zablokowało meandrowanie rzeki i powstawanie nowych starorzeczy, ograniczyło też kontakt istniejących z wodami Warty. Efektem jest intensyfikacja zamulania.
		1.2. Potencjalne	
		1.2.1. H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)	W pobliżu starorzeczy znajdują się zabudowania o charakterze mieszkalnym i gospodarczym, potencjalnie możliwe są okresowe zanieczyszczenia wód.
		1.2.2. J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie K01.01 Erozja	Wcinanie się rzeki w dolinę na skutek regulacji, zmieniając warunki wodne, może powodować zanik środowisk dolinnych.
2.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	2.1. Istniejące	
		2.1.1. B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Mała ilość martwego drewna w siedlisku, negatywnie wpływa na bioróżnorodność, zwłaszcza owadów saproksylicznych i grzybów. Łączne zasoby martwego drewna tylko w niewielkim stopniu przekraczają wartość 10 m ³ /ha, brak też martwego drewna wielkowymiarowego, leżącego lub stojącego >3 m długości i >50 cm grubości.
		2.1.2. D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Kilka dzikich ścieżek wydeptanych w płacie siedliska ma negatywny wpływ na runo siedliska. Wydeptywanie i nadmierne użytkowanie terenu stanowi zagrożenie.
		2.1.3. H05.01 Odpadki i odpady stałe	Obecność śmieci ogranicza rozwój roślin runa.
		2.1.4. G01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych G01.03 Pojazdy zmotoryzowane	Na stokach Przeprosnej Górki, na której zlokalizowane jest stanowisko Gąszczyk, urządzone są samowolnie trasy zjazdowe dla pojazdów (rowery, quady) co wiąże się z fizycznym niszczeniem siedliska.
		2.2. Potencjalne	
		2.2.1. B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew B02.02 Wycinka lasu	Negatywne przekształcenie struktury wiekowej, pionowej i przestrzennej drzewostanów, może także skutkować przekształcaniem innych warstw lasu.

		2.2.2. E01.03 Zabudowa rozproszona E01.04 Inne typy zabudowy (np. obiekty sportowo-rekreacyjne)	Zabudowa rozproszona czy też inne typy zabudowy (np. obiekty sportowo-rekreacyjne) i towarzysząca jej infrastruktura (m.in. płoty i ogrodzenie, parkingi i miejsca postojowe linie energetyczne i telefoniczne, rurociągi) może nasilić już istniejące negatywne oddziaływania. Występuje potencjalna presja zabudowy na tereny bezpośrednio przyległe do obszaru zalesionego Przeprośnej Góry, tzw. Gąszczyka.
		2.2.3. I01 Obce gatunki inwazyjne	Rosnące w sąsiedztwie stanowiska grądu dęby czerwone mogą stanowić źródło materiału nasiennego, który przeniesiony przez zwierzęta do siedliska w sprzyjających warunkach może ulec obsianiu.

Załącznik nr 2
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2023 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr/Wskaźnik	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	1.1. Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na 1,74 ha z uwzględnieniem naturalnych procesów. Powierzchnia siedliska nie podlega zmianom (FV).
		1.2. Struktura i funkcje/charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika na poziomie braku nymfeidów lub elodeidów lub obecności obu tych grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów obecność rogatka sztywnego <i>Ceratophyllum demersum</i> więcej niż 25%. Pleustofity obecne lub nie (jeśli obecne to: w jeziorach powyżej 25%, a w starorzeczach: powyżej 50% pokrycia powierzchni) (U1).
		1.3. Struktura i funkcje/gatunki wskazujące na degenerację siedliska	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika na poziomie braku gatunków obcych i inwazyjnych z dopuszczeniem możliwości występowania moczarki kanadyjskiej <i>Elodea canadensis</i> (FV).
		1.4. Struktura i funkcje/barwa wody	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika na poziomie barwy słabo zielonej, przezroczystej lub brązowawo-przezroczystej (FV).
		1.5. Struktura i funkcje/konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika, na poziomie niższym lub równym 600 $\mu\text{S cm}^{-1}$ (FV).
		1.6. Struktura i funkcje/przezroczystość wody	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika, na poziomie widzialności krążka Secchiego do dna lub powyżej 2,5 m (FV).
		1.7. Struktura i funkcje/odczyn wody	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika, na poziomie pH 6,5-7,9 (FV).
		1.8. Struktura i funkcje/plankton: fitoplankton	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika, na poziomie dominacji zielenic lub innych grup z wyjątkiem sinic (FV).
		1.9 Struktura i funkcje/plankton: zooplankton	Utrzymanie, w skali całego obszaru, oceny wskaźnika, na poziomie obecności drobnych wioślarek oraz wrotków. Obecność gatunków eutroficznych od 5 do 50% w całym zespole zooplanktonu. Dominacja wrotków, małe zróżnicowanie taksonomiczne (U1).
2.	9170 Grąd środkowoeuropejski	2.1. Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na 5,23 ha z uwzględnieniem

i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)		naturalnych procesów. Powierzchnia siedliska nie podlega zmianom lub zwiększa się (FV).
	2.2. Struktura i funkcje/charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie typowej, właściwej dla siedliska przyrodniczego (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitytosocjologicznego) (FV).
	2.3. Struktura i funkcje/inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie braku inwazyjnych gatunków obcych (FV).
	2.4. Struktura i funkcje/ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie braku gatunków ekspansywnych lub pojedynczych okazów gatunków nitrofilnych w runie (FV).
	2.5. Struktura i funkcje/struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie zróżnicowanej struktury; >50% powierzchni pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia (FV).
	2.6. Struktura i funkcje/wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Poprawa oceny wskaźnika z poziomu <10 % udziału drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udziału drzew starszych niż 50 lat (U1) do poziomu >10% udziału drzew starszych niż 100 lat (FV). Osiągnięcie celu z uwagi na długotrwały proces starzenia się lasów możliwe w dłuższej perspektywie czasowej.
	2.7. Struktura i funkcje/naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie obfitych, w lukach i prześwietleniach, braku pod okapem drzewostanu, a ślady zgryzania nieliczne (FV)
	2.8. Struktura i funkcje/gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie <1% i nie odnawiające się (FV).
	2.9. Struktura i funkcje/martwe drewno (łącznie zasoby)	Poprawa oceny wskaźnika z poziomu 10-20 m ³ /ha (U1) do poziomu >20 m ³ /ha (FV). Osiągnięcie celu z uwagi na długotrwały proces formowania/inicjowania zasobów martwego drewna możliwe w dłuższej perspektywie czasowej.
	2.10. Struktura i funkcje/martwe drewno wielkowymiarowe	Poprawa oceny wskaźnika z poziomu <3 szt./ha (U2) do poziomu 3-5 szt./ha (U1). Osiągnięcie celu z uwagi na długotrwały proces formowania/inicjowania zasobów martwego drewna możliwe w dłuższej perspektywie czasowej.

		2.11. Struktura i funkcje/mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa oceny wskaźnika z poziomu 10-20 szt./ha (U1) do poziomu >20 szt./ha (FV).
		2.12. Struktura i funkcje/inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie gdy zniszczenia notowane są sporadycznie, ale istotnie oddziałujące na strukturę fitocenozy (U1).

Załącznik nr 3
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Katowicach z dnia 22 listopada 2023 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Nr	1.1. Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		
		1.1.1.	Montaż tablic informacyjnych. Zamontować tablice o charakterze edukacyjnym skierowanym do wędkarzy.	W granicach obszaru Natura 2000. Dokładna lokalizacja zostanie doprecyzowana na etapie realizacji zadania.	RDOŚ w Katowicach we współpracy z właścicielami i zarządcami gruntów
		Nr	1.2. Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
		1.2.1.	Ocena parametrów stanu siedliska: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony. Monitoring należy powtarzać co 3 lat na wszystkich założonych powierzchniach, z wykorzystaniem metodyki dla Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ.	<u>Stanowisko 1</u> 19° 15' 47,897" E 50° 49' 46,257" N <u>Stanowisko 2</u> 19° 13' 34,914" E 50° 49' 23,319" N <u>Stanowisko 3</u> 19° 14' 42,222" E 50° 49' 46,040" N <u>Stanowisko 4</u> 19° 14' 10,979" E 50° 49' 43,930" N <u>Stanowisko 5</u> 19° 14' 52,838" E 50° 49' 42,998" N <u>Stanowisko 6</u> 19° 13' 53,062" E 50° 49' 30,016" N <u>Stanowisko 7</u> 19° 13' 58,966" E 50° 49' 30,833" N <u>Stanowisko 8</u> 19° 14' 6,526" E 50° 49' 44,525" N <u>Stanowisko 9</u> 19° 14' 38,893" E 50° 49' 44,771" N <u>Stanowisko 10</u> 19° 14' 42,722" E 50° 49' 45,064" N <u>Stanowisko 11</u> 19° 15' 44,165" E 50° 49' 42,204" N <u>Stanowisko 12</u>	RDOŚ w Katowicach

				19° 13' 54,015" E 50° 49' 35,232" N <u>Stanowisko 13</u> 19° 13' 37,919" E 50° 49' 23,013" N <u>Stanowisko 14</u> 19° 15' 18,735" E 50° 49' 36,273" N	
2.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio- Carpinetum</i> , <i>Tilio- Carpinetum</i>)	Nr	2.1. Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska przyrodniczego		
		2.1.1.	Wyłączenie obszaru siedliska z czynności gospodarczych w lasach: - pozostawianie w siedlisku drzew starszych niż 100 lat, tak by ich udział objętościowy wynosił >10%, - należy pozostawiać powyżej 20m ³ /ha martwych drzew i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, - należy pozostawiać >5 szt./ha grubych kłód i stojących pni >3 m długości/wysokości i >50 cm grubości, mierzonej w pierśnicy martwych drzew stojących, a w przypadku kłód leżących – w pierśnicy, jeśli można ją określić, lub w grubszym końcu kłody, - pozostawiać > 20 szt./ha drzew biocenotycznych - w wydzieleniach sąsiadujących nie wprowadzać	Cały płat siedliska na stanowisku Części działek ewidencyjnych nr: 6, 11/2, 12/3 obręb 126, Gmina Częstochowa nr: 538, 539, 542, 547, 552 obręb Siedlec, Gmina Mstów	Właściciele lub zarządcy gruntów na podstawie umowy lub porozumienia z RDOŚ w Katowicach

		gatunków obcych geograficznie, m.in. dębu czerwonego oraz czeremchy amerykańskiej.		
	2.1.2.	Uporządkowanie ruchu turystycznego poprzez m.in. wyznaczenie ścieżek przeznaczonych do ruchu pieszego, montaż tablic.	W granicach obszaru Natura 2000. Dokładna lokalizacja zostanie doprecyzowana na etapie realizacji zadania.	RDOŚ w Katowicach we współpracy z właścicielami i zarządcami gruntów
	Nr	2.2. Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
	2.2.1.	Ocena parametrów stanu siedliska: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony. Monitoring należy powtarzać co 5 lat z wykorzystaniem metodyki dla Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ.	Stanowisko 1 początek 50° 49' 24.5"N 19° 13' 54.6"E środek 50° 49' 27.3" N 19° 13' 57.6"E koniec 50° 49' 29.5"N 19° 14' 00.9"E	RDOŚ w Katowicach